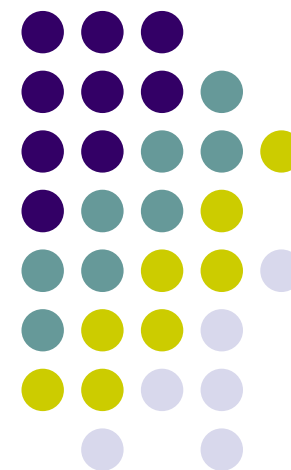

Rola i zadania doradcy zawodowego w szkole dla dorosłych

opracowała Bożena Belcar

Na spotkaniu Rady Europejskiej w Lizbonie
w marcu 2000 roku opracowano

Memorandum o kształceniu ustawicznym

Główne założenia:

nr 1: Nowe, podstawowe umiejętności dla wszystkich

nr 2 Zwiększenie inwestycji w zasoby ludzkie

nr 3 Innowacyjne metody nauczania i uczenia

nr 4: Uznanie wartości kształcenia

nr 5: Zmiana charakteru poradnictwa i doradztwa

nr 6: Przybliżanie nauki do miejsca zamieszkania

Główne założenie nr 5. Zmiana charakteru poradnictwa i doradztwa.

Cel: Upewnić się, że każdy posiada łatwy dostęp do rzetelnych informacji i porad o możliwościach kształcenia na obszarze całej Europy i na każdym etapie swojego życia.

- W przeszłości, większość ludzi tylko raz pokonywała drogę do edukacji. Będąc w młodym wieku kończyła naukę w szkole lub na studiach i podejmowała pracę.

- Perspektywa uczenia się przez całe życie.
- Dzisiaj wszyscy mogą potrzebować informacji i porad, które pomogą odpowiedzieć na pytanie: co robić dalej ?

Przepisy prawne regulujące funkcjonowanie doradztwa edukacyjno-zawodowego w polskim systemie oświaty

- **Ustawa z dnia 7 września 1991 r.** O systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.) i przepisy wykonawcze do ustawy regulują sposób świadczenia usług doradczych w szkołach i placówkach oświatowych
- **Rozporządzenie MEN** z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- **Rozporządzenie MEN z dnia 12 marca 2009 r.** w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli

Orientacja zawodowa

- Przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, której ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły.
- Długotrwałe udzielanie pomocy uczniom, dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

Poradnictwo zawodowe definiowane jest m.in. jako:

pomoc polegająca na udzielaniu indywidualnej porady zawodowej na kolejnych etapach dokonywania wyboru szkoły, kierunku kształcenia.

Doradztwo zawodowe

to świadczenie pomocy
w dokonywaniu kolejnych
decyzji wyboru zawodu lub
pracy, w formie indywidualnej
porady zawodowej.

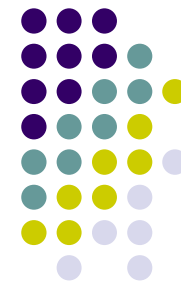
Poradnictwie kariery przez całe życie.

- Wg A. Paszkowskiej-Rogacz „najbardziej syntetyczną definicję poradnictwa kariery zawodowej przedstawiają D. Brown i L. Brooks (...) wskazując, iż **poradnictwo zawodowe jest procesem interpersonalnym, którego celem jest towarzyszenie jednostce w sytuacji rozwoju kariery**”.

Pojęcie kariery zawodowej precyzuje m.in. D.E. Super twierdząc, iż jest to obejmujący całe życie proces rozwoju postaw, wartości, umiejętności, zdolności, zainteresowań, cech osobowości i wiedzy, odnoszących się do pracy

Poradnictwo kariery (ang. career counselling) jest pojęciem szerszym niż poradnictwo zawodowe, jego zakres działania:

- rozszerza się na różne grupy wiekowe,
- uwzględnia szerokie różnorodne uwarunkowania rozwoju kariery,
- ma szersze ramy czasowe niż wybór zawodu,
- obejmuje okres aktywności „przedzawodowej”, zawodowej, a także „pozazawodowej”,

- ważne jest, aby poradnictwo było dostępne dla ludzi na wszystkich etapach rozwoju edukacyjnego i zawodowego w ciągu życia.
- wspierało ich nie tylko w bieżących, ale zachęcało do tworzenia planów zawodowych o dłuższej perspektywie czasowej
- przygotowywało ludzi do wzięcia odpowiedzialności za swoje życie i kształtowanie swojego rozwoju.

- klient znajduje się w centrum porady, to on podejmuje decyzje i poszukuje rozwiązań.
- doradca i klient w procesie poradnictwa kariery korzystają z różnorodnych form zdobywania informacji i umiejętności (np. treningi, wykorzystanie nowych technologii, współpracę z pracodawcami).

Działalność osób profesjonalnie zajmujących się poradnictwem i doradztwem powinna:

- wychodzić naprzeciw potrzebom ludzi,
- nie dopuszczać do kolejnych przypadków porzucania nauki
- koncentrować się na potrzebach i wymaganiach klientów

Poradnictwo kariery nie koncentruje się tylko na rozwiązywaniu bieżących problemów edukacyjnych i zawodowych klienta, ale uwzględnia inne obszary aktywności:

- życie rodzinne, rekreację i czas wolny,
- edukację całościową (doksztalcanie, przekwalifikowanie),
- problemy natury osobowościowej (otwartość, lęk, izolację, przywiązanie)

Plan kariery powinien obejmować
elementy związane z:

- podnoszeniem kompetencji
 - doksztalcaniem
 - przekwalifikowaniem
- dokonującym się podczas
całego życia danej osoby.

Rola doradcy zajmującego się poradnictwem kariery:

- Wsparcie klienta
- Zdobywanie informacji o kliencie
- Określenie potrzeb klienta
- Pomoc w rozpoznaniu, analizie umiejętności, predyspozycji i zainteresowań klienta
- Wsparcie w wytyczaniu celów i planów działania

- Wzmocnienie wiary klienta we własne możliwości, motywowanie
- Wsparcie w wyborach edukacyjnych
- Wskazywanie źródeł informacji dotyczących rynku pracy i rynku edukacyjnego
- Wsparcie w sytuacjach krytycznych lub punktach zwrotnych życia

Rolą doradcy nie jest :

- Podejmowanie ostatecznych decyzji za klienta
- Wyręczanie
- Terapia psychologiczna
- Dawanie „gotowych rozwiązań”
- Szukanie pracy

Na sposób pracy z klientem wpływa zakres zadań, jaki przed sobą stawia Doradca i styl pracy jakim się posługuje.

Wyróżnia się pięć typów doradców:

- eksperta,
- informatora,
- leseferystę,
- spolegliwego opiekuna
- konsultanta

Doradca – ekspert

- dysponuje dużą wiedzą, doświadczeniem; wie, co dla danego człowieka jest najlepsze, udziela instrukcji, wskazówek, poleceń, dokonuje wyboru i ponosi za niego odpowiedzialność
- (klient z założenia jest bierny).

Doradca – informator

- zajmuje się głównie informacją o możliwościach zatrudnienia, zawodach i proponowaniem w złagodzonej formie zawodu najlepszego – jego zdaniem – dla klienta.

Doradca – spolegliwy opiekun

ciepły otwarty i akceptujący, stymuluje do aktywności,

- podsuwa nowe propozycje, nie narzuca zdania,
- klient sam podejmuje decyzję zawodową przy akceptacji spolegliwego opiekuna,

Doradca – leseferysta

- chce wspólnie z radzącym się przebywać drogę rozwoju zawodowego, ale niekoniecznie zamykać ją wyborem konkretnego zawodu, jest zorientowany na klienta, pobudza do poznania, odmawia udzielania rad,
- ostateczną decyzję, co do wyboru dalszej drogi życiowej pozostawia klientowi.

Doradca – konsultant

- zwraca uwagę na motywy, którymi kieruje się wybierający zawód
- odpowiedzialność podzielona jest między obie strony (wspólne rozwiązywanie problemów), które wspólnie dokonują wyboru

Poradnictwo kariery realizowane

jest za pomocą dwóch form:

- doradztwa indywidualnego
- doradztwa grupowego.

Doradztwo grupowe daje jednostce punkt odniesienia jej samooceny, umiejętności i własnych problemów w stosunku do innych osób będących w podobnej sytuacji (np. „Oni mnie rozumieją, bo są w tej samej sytuacji”)

- Spotkania doradcze „twarzą w twarz” są uzupełnieniem umiejętności i wiedzy, które jednostka może zdobyć w procesie grupowym.
- Poradnictwo indywidualne pozwala skupić się na problemach konkretnej osoby i wesprzeć ją w realizowanych zmianach.

Rozwój metod poradnictwa kariery przez całe życie związany będzie także:

- z tworzeniem platform e-learningowych i rozwiniętych technologicznie programów
- do samokształcenia, narzędzi komunikacji internetowej, baz informacji edukacyjno - zawodowych
- oraz upowszechnieniem kiosków informacyjnych

Współcześnie mówi się :

- nie o dawaniu rad, ale konstruowaniu porad (re) negocjowaniu
- nie o wyborze zawodu dla klienta, ale o analizie kariery klienta ważnej z biograficznego punktu widzenia
- nie o rozwiązywaniu problemów, ale o możliwych sposobach radzenia sobie z nimi

Poradnictwo przez całe życie może pozytywnie wpłynąć m.in. na:

- zredukowanie wskaźnika niepowodzeń szkolnych i liczby uczniów przedwcześnie porzucających szkołę,
- przyspieszenie przejścia przez system edukacyjny i skrócenie czasu nauki,
- pomoc ludziom w dokonaniu odpowiednich wyborów ścieżek edukacyjnych,
- możliwościach kształcenia i doksztalcania (także poza granicami kraju),

- nabycie przez jednostki umiejętności poruszania się po rynku pracy,
- propagowanie i umożliwienie kontaktu uczniów i studentów z realiami pracy, poprzez projekty przedsiębiorczości, praktyk zawodowych czy programy naśladowujące pracę
- i inne

Bibliografia

- „Poradnictwo kariery przez całe życie”
Dorota Pisula, KOWEziU Warszawa 2009 r.
- Memorandum o kształceniu ustawicznym
Bruksela 2000 r., *www.sdsiz.pl*
- „Podstawy poradnictwa kariery” Poradnik dla
nauczycieli, Bożena Wojtasik, KOWEziU
Warszawa 2011

Dziękuję za
uwagę!!!